

**ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR HET UITVOEREN VAN WERKZAAMHEDEN, VERRICHTEN VAN LEVERINGEN EN LEVEREN VAN DIENSTEN DOOR
KOUWENBERG**

HOOFDSTUK I – ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 – Toepassing

Deze voorwaarden gelden voor iedere aanbieding en iedere overeenkomst tussen Kouwenberg, waarmee wordt verstaan dochterondernemingen van Kouwenberg Groep BV, zijnde Kouwenberg Infra BV, Kouwenberg Projects BV(hierna te noemen: “Kouwenberg”) en opdrachtgever waarop deze voorwaarden van toepassing zijn verklaard, voor zover niet door partijen uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen.

Artikel 2 – Aanbiedingen en orderbevestigingen

1. Alle offertes en aanbiedingen van Kouwenberg zijn vrijblijvend en hebben een geldigheidsduur van 30 dagen na offerte- dan wel aanbiedingsdatum mits de aanvang van werkzaamheden en de benodigde voorbereidingstijd om effectief te kunnen aanvangen, een kortere geldigheidsduur noodzakelijk maakt, dan wel dat op enigerlei andere wijze een andere geldigheidsduur is overeengekomen;
2. Kouwenberg behoudt zich het recht voor om in de tussentijd ontstane prijswijzigingen dan wel correctie van fouten c.q. onvolledigheden en/of onjuistheden ongeacht diens oorza(a)k(en), te verwerken in een nieuwe offerte dan wel aanbieding en/of prijsstelling;
3. Indien een opdracht door Kouwenberg schriftelijk wordt bevestigd, wordt deze opdrachtbevestiging geacht de overeenkomst juist en volledig weer te geven, tenzij opdrachtgever binnen acht werkdagen na verzending schriftelijk van zijn bezwaren doet blijken;
4. Ingeval opdrachtgever de offerte- dan wel aanbieding accepteert middels verstrekking van een inkooporder wordt geacht deze algemene voorwaarden alsmede alle overige bedingen, aannames, bepalingen, restricties, clausules en voorwaarden, uit de offerte- dan wel aanbieding onverminderd van toepassing te zijn, mits uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen.

Artikel 3 – Prijzen

1. De door Kouwenberg opgegeven prijzen zijn exclusief omzetbelasting, accijnzen, import- en exportheffingen en zijn gebaseerd op de door of namens opdrachtgever verstrekte gegevens;
2. De levering van alleen materialen en goederen geschiedt standaard op basis van EXW;
3. Meerkosten, die voor Kouwenberg ontstaan als gevolg van:
  - a. afwijking op de aan Kouwenberg verstrekte gegevens;
  - b. onvoorziene oorzaken en omstandigheden die redelijker- en billijkerwijs niet voor rekening en risico van Kouwenberg behoren dan wel behoeven te komen;
  - c. het niet tijdig aanwezig zijn van de voor het werk benodigde tekeningen, vergunningen en noodzakelijk werkterreinvoorzieningen indien opdrachtgever hiervoor diende zorg te dragen;
  - d. ongeplande stagnaties om welke reden dan ook mits deze buiten schuld van Kouwenberg zijn ontstaan, onverminderd of mogelijke stagnaties voordien reeds door opdrachtgever bekend zijn gemaakt, komen ten laste van opdrachtgever.
4. Voor rekening van opdrachtgever zijn, mits uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen, in ieder geval;
  - a. alle verschuldigde lozingsrechten, huren, precariorechten en overige soortgelijke rechten en kosten;
  - b. alle gebruiks- en verbruikskosten van water;
  - c. alle kosten van de voor de uitvoering benodigde vergunningen;
  - d. alle kosten verband houdende met verontreinigde grond, waartoe tevens behorende puin en/of grondwater verontreiniging;
  - e. alle kosten verband houdende met in de grond aangetroffen explosieven;
  - f. alle kosten verband houdende met in de grond aangetroffen archeologische- en paleontologische vondsten;
  - g. alle kosten verband houdende met op het werkterrein aangetroffen beschermde plant- en diersoorten;
  - h. alle kosten verband houdende met het niet tijdig en/of niet juist (deel) opleveren door overige partijen aangewezen door opdrachtgever, waarvan de kwaliteit en/of tijdigheid van de (deel)oplevering door Kouwenberg afhankelijk is;
  - i. alle kosten verband houdende met in de grond aangetroffen niet bekende pijpen, leidingen, kabels waarvoor Kouwenberg naar redelijkheid en billijkheid niet voor verantwoordelijk gehouden kan worden.
5. De door Kouwenberg opgegeven prijzen zijn gebaseerd op de op de datum van de offerte- dan wel aanbieding geldende belastingen, heffingen, lonen, lasten, materiaal, materieel, grondstoffen, energieprijzen en andere kosten. Indien na bedoelde datum één of meer van bedoelde kostencategorieën een wijziging ondergaat(n), zijn opdrachtgever en Kouwenberg gerechtigd de aangeboden of overeengekomen prijzen na overleg aan te passen;
6. E.e.a. is van overeenkomstige toepassing indien opdrachtgever te laat opdracht verstrekt aan Kouwenberg als gevolg waarvan extra kosten zouden kunnen ontstaan om een tijdige uitvoering alsnog mogelijk te maken.

Artikel 4 – Facturering/betaling/borgsom/eigendomsvoorbehoud

1. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen zullen de kosten van opdracht uiterlijk tien dagen nadat de opdracht is uitgevoerd, dan wel levering heeft plaatsgevonden, bij de opdrachtgever in rekening worden gebracht;
2. Indien een opdracht bon systeem is overeengekomen behoudt Kouwenberg zich het recht voor de kosten bij de opdrachtgever in rekening te brengen binnen uiterlijk twee weken nadat de specificatie naar opdrachtgever gezonden is, echter deze verzuimt de opdracht bon te verstrekken eender welke reden, tevens behoudt Kouwenberg zich het recht voor haar vordering per ommegaande op juridische wijze te incasseren waarbij alle kosten voor rekening van opdrachtgever zijn waarbij artikel 5.1 van overeenkomstige toepassing is;
3. Indien:
  - a. Het werk gefaseerd wordt uitgevoerd op basis van een totaalsom wordt aangenomen;
  - b. Het werk gefaseerd wordt uitgevoerd op basis van eenheidsprijzen (bijv. per boring of andere separaat identificeerbare eenheid als aangegeven in de offerte c.q. aanbieding);
  - c. Het werk in regie wordt uitgevoerd;
  - d. Het materieel en/of personeel op basis van vergoeding per tijdseenheid ter beschikking staat, zal het alsdan verschuldigde bedrag wekelijks gefactureerd worden.
4. Kouwenberg blijft eigenaar van de door haar geleverde producten en/of aangelegde roerende zaken, waaronder begrepen buizen, leidingen, betonproducten e.d. tot het moment dat de opdrachtgever deze roerende zaken aan Kouwenberg volledig heeft voldaan;

5. Ingeval Kouwenberg als onderdeel van haar uitvoering, goederen dient te leveren zoals buizen, leidingen, betonproducten e.d. dan voldoet de opdrachtgever deze kosten vooraf aan Kouwenberg. Na betaling door opdrachtgever aan Kouwenberg wordt opdrachtgever eigenaar van deze goederen en zal Kouwenberg deze ook als zodanig markeren tot het moment dat de goederen in de grond zijn opgegaan;
6. Ingeval Kouwenberg als onderdeel van haar dienst materieel en/of personeel ter beschikking stelt aan opdrachtgever, voldoet opdrachtgever uiterlijk 48 uur voor aanvang van de inzet 75% van de verwachte opdrachtsom hierna te noemen "borgsom". Dit bedrag dient als borg ter verrekening van bijzondere en buitengewone slijtage alsmede beschadiging van het ter beschikking gesteld materieel. De borgsom wordt uiterlijk veertien dagen na retour ontvangst van het materieel met opdrachtgever verrekend. Ingeval bijzondere en buitengewone slijtage en/of beschadiging geconstateerd wordt, wordt opdrachtgever hierover binnen achtenveertig uur na retour ontvangst van het materieel schriftelijk op de hoogte gesteld alsmede aansprakelijk gesteld. Enige verrekening van schade/slijtage met de borgsom staat los van enige uitbetaling door verzekeraar van de opdrachtgever. Indien de kosten van schade/slijtage de borgsom overschrijdt dient opdrachtgever het restant binnen veertien dagen te voldoen aan Kouwenberg;
7. Alle betalingen dienen te geschieden binnen dertig dagen na factuurdatum, mits uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen dan wel mits in deze algemene voorwaarden anders is aangegeven;
8. De opdrachtgever kan zich alleen dan op verrekening of opschorting beroepen, ingeval hetzij zijn vordering door Kouwenberg is erkend en voor verrekening of opschorting schriftelijk akkoord gegeven is. In alle overige gevallen is verrekening niet toegestaan;
9. Iedere betaling door opdrachtgever strekt primair ter voldoening van de door hem verschuldigde interest alsmede van de door Kouwenberg gemaakte invorderingskosten en/of administratiekosten en worden daarna in minder gebracht op de oudste openstaande vordering.

Artikel 5 – Te late betaling

1. Indien de opdrachtgever de overeengekomen betalingstermijn overschrijdt is de opdrachtgever van rechtswege in verzuim en is Kouwenberg gerechtigd de wettelijke handelsrente, vermeerderd met twee procentpunten in rekening te brengen. Voorts zal de opdrachtgever redelijkerwijs noodzakelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte verschuldigd zijn, waarbij Kouwenberg zal hanteren het incassotarif, zoals dat is opgenomen in het door de Nederlandse Orde van Advocaten gehanteerde calculatieschema voor advocatendeclaraties. Indien de incasso van de vordering door Kouwenberg in handen van een advocaat gegeven wordt, zal de opdrachtgever de door de advocaat aan Kouwenberg in rekening gebrachte kosten vergoeden. E.e.a. is eveneens van toepassing op ingediende vorderingen, overeenkomstig artikel 4 lid 2, welke opdrachtgever verzuimd af te wikkelen zonder goede opgaaf van reden;
2. Ingeval;
  - a. de opdrachtgever in verzuim is en/of;
  - b. Kouwenberg goede gronden heeft te vrezen dat de opdrachtgever niet of niet tijdig aan haar betalingsverplichtingen zal voldoen, zal Kouwenberg zonder tot enige schadevergoeding gehouden te zijn en onverminderd alle haar verder toekomstige rechten, gerechtigd zijn:
    - i. Vooruitbetaling of zekerheidsstelling te verlangen;
    - ii. De uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te schorten;
    - iii. De overeengekomen betalingstermijn, al dan niet in andere overeenkomsten, te herroepen, waardoor alle (overige) openstaande vorderingen onmiddellijk opeisbaar worden, dit geldt ook voor reeds ingediende maar nog niet gefactureerde vorderingen als bedoeld in artikel 4 lid 2;
    - iv. Zijn verplichtingen uit alle andere overeenkomsten met opdrachtgever op te schorten.

Kouwenberg zal slechts tot de bovengenoemde maatregelen gerechtigd zijn voor zover de (gevreesde) tekortkoming van de opdrachtgever deze maatregelen rechtvaardigt. Hiertoe behoort tevens opzettelijke vertragingen vanuit de zijde van opdrachtgever.

Artikel 6 – Overmacht

1. Tekortkomingen van Kouwenberg in de uitvoering van de overeenkomst kunnen niet aan haar worden toegerekend, indien zij niet te wijten zijn aan schuld, noch krachtens de wet de overeenkomst of in het maatschappelijk verkeer (en branche) geldende opvattingen.
2. Onder overmacht wordt in ieder geval verstaan:
  - a. De omstandigheid dat Kouwenberg een prestatie die van belang is in verband met de door haar zelf te leveren prestatie niet, niet tijdig of niet behoorlijk geleverd krijgt;
  - b. Stakingen;
  - c. Storingen in het verkeer;
  - d. Bijzondere dan wel buitengewone weersomstandigheden en/of werkerrein omstandigheden dan wel overige "acts of GOD";
  - e. Overheidsmaatregelen die verhinderen dat Kouwenberg haar verplichtingen tijdig dan wel deugdelijk kan na komen;
  - f. Voortgang van overige partijen wiens (deel) opleveringen het tijdig dan wel deugdelijk na komen van de verplichtingen van Kouwenberg in de weg staan.
3. Indien de prestatie door overmacht langer dan één maand vertraagd is, is ieder der partijen – onder uitsluiting van verdere rechten en plichten – bevoegd de overeenkomst te ontbinden volgens de wet, zonder dat Kouwenberg tot enige vergoeding van schade dan wel nakoming in de toekomst, door opdrachtgever en/of derden geleden, gehouden te zijn;
4. Alle tot aan het tijdstip van de opschorting c.q. de ontbinding verrichte werkzaamheden alsmede alle ten behoeve van het werk door Kouwenberg aangegane verplichtingen alsmede kosten van demobilisatie en ontruiming/afvoer zullen door de opdrachtgever aan Kouwenberg naar redelijkheid en billijkheid worden voldaan.

Artikel 7 – Aansprakelijkheid

1. Kouwenberg is slechts aansprakelijk voor schade geleden door opdrachtgever indien die schade het rechtstreekse en uitsluitend gevolg is door schuld van Kouwenberg;
2. Kouwenberg is niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van fouten in het ontwerp. Voor fouten in eigen ontwerp is de aansprakelijkheid van Kouwenberg beperkt tot 10% van de aanneemsom van het ontworpen deel. Van ontwerp-aansprakelijkheid kan slechts sprake zijn indien uitdrukkelijk uit de overeenkomst blijkt dat de opdrachtnemer verantwoordelijk is voor het gehele ontwerp of voor dat deel, waarin de fout is opgetreden.
3. Voor vergoeding van schade, als bedoeld het eerste lid van dit artikel, komt alleen die schade in aanmerking waartegen Kouwenberg verzekerd is. Gevolgschades, veronderstelde toekomstige winsten en andere immateriële schades zijn ten alle tijden uitgesloten;
4. Kouwenberg accepteert geen aansprakelijkheid met betrekking tot mantels en coatings van buizen, las- en overige verbindingswerkzaamheden voor zover de schade(s) en of onvolkomenheden geen negatief effect hebben op de te leveren oplossing dan wel voor het doorvoer medium (en werkomstandigheid zoals bijv. druk) de geconstateerde onvolkomenheden niet noodzakelijkerwijs herstel vereisen. Kort samengevat louter cosmetische en/of optische onvolkomenheden zonder dat hieruit in de toekomst redelijkerwijs falen uit te verwachten zal zijn, zijn uitgesloten van enige aansprakelijkheidstelling;
5. De door Kouwenberg te vergoeden schade kan nimmer meer bedragen dan de aanneemsom van het werk;

6. Ingeval van alleen verhuur van materieel kan nimmer sprake zijn enige aansprakelijkheidstelling, slechts het repareren van zaken als gevolg van reguliere slijtage komen voor vergoeding in aanmerking met dien verstande dat Kouwenberg betreffende reparatie uitvoert dan wel op Kouwenbergs regie en instructie laat uitvoeren door een door Kouwenberg aangewezen partij;
7. Kouwenberg is niet aansprakelijk voor hinder, schade of kosten welke mochten ontstaan aan de eigendommen van opdrachtgever of van derden, indien deze schade of kosten het gevolg zijn van:
  - a. het uitvallen van nutsfaciliteiten;
  - b. het niet of onduidelijk markeren van ondergrondse leidingen, kabels, funderingen e.d., dan wel explosieven als gevolg waarvan schade ontstaat;
  - c. het ontvreemden of beschadigen van materieel, materiaal en/of installaties van Kouwenberg, ook wanneer dit 's nachts en/of tijdens vrije dagen en uren geschiedt;
  - d. ondeugdelijkheid van materiaal, onderdelen die door opdrachtgever ter beschikking zijn gesteld;
  - e. ondeugdelijkheid van uitgevoerde werkzaamheden en/of gebruikte materialen/materieel van derden waarmee Kouwenberg moet werken en waarvan Kouwenbergs voortgang afhankelijk is, indien deze derde(n) is/zijn aangewezen door opdrachtgever.
8. Indien door andere oorzaken dan genoemd onder artikel 14 lid 1 het werk mislukt – ook indien dit Kouwenberg te verwijten is – heeft Kouwenberg het recht om in de nabijheid van de plaats van het mislukte werk de overeengekomen werkzaamheden opnieuw uit te voeren op basis van de overeengekomen voorwaarden, dan wel om het mislukte werk te herstellen en in een dusdanige staat te brengen dat voldaan wordt aan de geldende voorwaarden van oplevering, mits omstandigheden dit toelaten en mogelijk maken. Opdrachtgever kan van Kouwenberg niet verlangen dat Kouwenberg dat in de grond achtergebleven materieel en/of materialen verwijdert, terwijl opdrachtgever van Kouwenberg geen vergoeding van enige schade en/of kosten kan vorderen welke het gevolg zijn van de mislukking, het opnieuw uitvoeren van de werkzaamheden of van hetgeen in de grond is achtergebleven. Het is opdrachtgever niet toegestaan het mislukte werk te laten herstellen door derden dan wel door derden opnieuw te laten uitvoeren zonder dat Kouwenberg hiervan vooraf in kennis is gesteld en Kouwenberg eerst gevraagd is om het werk te herstellen dan wel opnieuw uit te voeren. Kouwenberg mag het herstel of uitvoering door een derde laten uitvoeren, indien zij dit wenselijk acht dan wel dat omstandigheden verhinderen dat Kouwenberg het herstel of uitvoering zelf ter hand neemt, E.e.a. geldt ook voor achteraf uit te voeren (kleine) herstelwerkzaamheden;
9. Opdrachtgever vrijwaart Kouwenberg voor mogelijke claims van derden voor iedere vorm van milieuschade (inclusief de kosten voor het herstel (opruimkosten) van de milieuschade), toegebracht door Kouwenberg.

Artikel 8 – Verzekering

Voor werkzaamheden binnen projecten heeft opdrachtgever een C.A.R.-polis afgesloten (hierna te noemen “polis”). De polis dient eveneens het risico voor vastlopen/mislocatie en risico's en alle gebeurtenissen waardoor stilstand en/of ontruimings- c.q. afvoerkosten kunnen ontstaan af te dekken. Opdrachtgever draagt ervoor zorg dat Kouwenberg binnen deze polis als medeverzekerde kan worden gezien. Opdrachtgever verstrekt aan Kouwenberg op haar eerste verzoek een kopie van deze polis waaruit blijkt dat Kouwenberg medeverzekerde is. Indien Kouwenberg medeverzekerde is in een door opdrachtgever of principaal van het werk afgesloten verzekering, kan in de relatie opdrachtgever/Kouwenberg het “eigen risico” van Kouwenberg per gebeurtenis of reeks gebeurtenissen, die voortvloeien uit eenzelfde oorzaak, nimmer meer bedragen dan 1% van de overeengekomen aanneemsom met een maximum van € 2.500,-. Keert de verzekeraar van de polis van de opdrachtgever of principaal bij schade in het geheel of gedeeltelijk niet aan Kouwenberg uit of is de verzekeringnemer in gebreke gebleven jegens verzekeraar van de polis of heeft in de polis opgenomen garanties en/of voorwaarden niet nageleefd of welke andere reden dan ook als gevolg waarvan dekking ontbreekt, dan wel beperkt is, dan blijft opdrachtgever jegens Kouwenberg geheel of gedeeltelijk aansprakelijk voor vergoeding van schade. Ingeval geen polis aanwezig is dan wel Kouwenberg niet onder de werking van de polis valt, dan wel gebeurtenissen als eerder beschreven niet gedekt zijn, is opdrachtgever geheel aansprakelijk voor vergoeding van schade aan Kouwenberg zonder dat er sprake is van “eigen risico”. In alle gevallen heeft opdrachtgever zorgplicht met betrekking tot het onderwerp C.A.R.-polis.

Artikel 9 – Afwijkingen

Indien omstandigheden, welke Kouwenberg, tevoren niet bekend waren noch redelijkerwijs bekend hoefden te zijn, wijziging van de uitvoering noodzakelijk maken, zijn de eventuele kosten, vermeerderd met een redelijke opslag voor algemene kosten en winst, voor rekening van opdrachtgever.

Artikel 10 – Termijnoverschrijding

1. Een overeengekomen uitvoeringsperiode wordt geacht te omvatten het aantal voor Kouwenberg werkbare werkdagen als bedoeld in paragraaf 8 lid 2 van de UAV '12. In geval van niet werkbare werkdagen en/of uren binnen de overeengekomen uitvoeringsperiode wordt de uitvoeringsperiode overeenkomstig verlengd, zonder dat Kouwenberg enige boete en/of schadevergoeding verschuldigd zal zijn;
2. Wanneer een overeengekomen uitvoeringsperiode door schuld van Kouwenberg wordt overschreden, zal Kouwenberg nimmer tot meer gehouden zijn dan tot betaling van een boete of schade vergoeding welke vooraf schriftelijk en uitdrukkelijk is overeengekomen tussen opdrachtgever en Kouwenberg. Door opdrachtgever eenzijdig van toepassing verklaarde algemene voorwaarden dan wel boete of schade bedingen uit hoofde eender welk document of bron worden uitdrukkelijk door Kouwenberg afgewezen;
3. Een boete of schade vergoeding kan nimmer meer bedragen dan maximaal 0.25% van de aanneemsom per werkbare werkdag zulks tot een maximum van 10% van de aanneemsom voor alle (partiële) vertragingen tezamen. Het bepaalde in artikel 10 lid 2 blijft onverminderd van kracht;
4. Opdrachtgever vrijwaart Kouwenberg voor aanspraken van derden te zake van een termijn overschrijding door Kouwenberg;
5. De overeengekomen uitvoeringsperiode zal nimmer te beschouwen zijn als fatale termijn, tenzij uitdrukkelijk vooraf schriftelijk anders is overeengekomen. Bij overschrijding van de uitvoeringsperiode dient de opdrachtgever derhalve Kouwenberg eerst schriftelijk in gebreke te stellen;
6. Wanneer de werkzaamheden van Kouwenberg door enigerlei oorzaak buiten schuld van Kouwenberg niet in de door Kouwenberg vast te stellen meest efficiënte volgorde kunnen worden uitgevoerd, is opdrachtgever gehouden aan Kouwenberg diens extra kosten en schade(s) te vergoeden, terwijl Kouwenberg tevens het recht zal hebben op een overeenkomstige termijn verlenging.

Artikel 11 – Toepasselijk recht

1. Op alle door Kouwenberg te sluiten overeenkomsten zijn, ook wanneer de uitvoering der werkzaamheden buiten Nederland plaatsvindt, het Nederlandse recht en deze voorwaarden van toepassing;
2. Het bepaalde in artikel 12 is van overeenkomstige toepassing, wanneer opdrachtgever buiten Nederland gevestigd is. In een zodanig geval is Kouwenberg ook bevoegd om een geschil te onderwerpen aan het oordeel van de rechter, welke bevoegd is in de woon- of vestigingsplaats van Kouwenberg dan wel aan het oordeel van een buitenlands bevoegde rechter.

Artikel 12 – Geschillen

Zowel Kouwenberg als opdrachtgever zullen alle geschillen en vorderingen en andere zaken waarover verschil van inzicht en/of interpretatie bestaat tussen opdrachtgever en Kouwenberg, onderwerpen aan het oordeel van de gewone bevoegde rechter.

HOOFDSTUK II – TECHNISCHE BEPALINGEN

Artikel 13 – Werkterrein

1. Het werkterrein dient vrij aan Kouwenberg ter beschikking te staan;
  - a. bereikbaar, zonder obstakels boven, op of in de grond, welke de uitvoering van het werk kunnen verhinderen of bemoeilijken; eventuele obstakels, vreemde objecten of stoffen, welke de aanvang, voortgang en afronding van het werk vertragen of belemmeren, worden door of voor rekening en risico van opdrachtgever verwijderd;
  - b. goed bereikbaar voor vrachtauto's, overige bedrijfsvoertuigen en het materieel van Kouwenberg indien gebruik van draglineschotten of rijplaten nodig is voor een goede aanvang, uitvoering en afronding van de werkzaamheden, zullen deze door of voor rekening van opdrachtgever beschikbaar worden gesteld, aangelegd en verwijderd worden. Indien noodzakelijk zal Kouwenberg dit verzorgen voor rekening en risico van opdrachtgever.
2. Putten en sleuven dienen tegen inkalven van taluds uitgevoerd te zijn conform publicatie blad P25 "Putten en Sleuven";
3. Het werkterrein dient te voldoen aan de ARBO richtlijnen met betrekking tot veilig werken en voorzien te zijn van belichting indien werkzaamheden zonder daglicht dienen te geschieden, verder dient het werkterrein afgezet te zijn met bouwhekken. Indien noodzakelijk zal Kouwenberg dit verzorgen voor rekening en risico van opdrachtgever indien deze niet vanuit opdrachtgever ter beschikking gesteld worden;
4. Het kan voorkomen dat naast bovengenoemde maatregelen ook beveiligingstoezicht noodzakelijk is. Ook dit kan Kouwenberg verzorgen voor rekening en risico van opdrachtgever indien deze niet vanuit opdrachtgever ter beschikking gesteld wordt;
5. Kabels en leidinggegevens (KLIC-melding); de opdrachtgever zorgt voor de KLIC-melding en het duidelijk en gedetailleerd uitzetten, markeren of aanwijzen op de werkplek van de precieze locatie van bestaande ondergrondse of bovengrondse obstakels, kabels en leidingen. De op eigen terrein (niet openbare grond) aanwezige kabels en leidingen dienen ook inzichtelijk te zijn. Tevens dienen bestaande kabels en leidingen bij de in- en uittrede putten zichtbaar te zijn vrij gegraven. Als dit niet mogelijk is, dienen de bestaande kabels en leidingen gemarkeerd te zijn zodat de precieze positie en het precieze niveau kenbaar is;
6. Alle noodzakelijke verkeersmaatregelen, afzettingen worden door opdrachtgever voor aanvang van de werkzaamheden verzorgd.
7. Opdrachtgever geeft per locatie het type en de lengte van de boring aan;
8. Schade(s) aan materieel van Kouwenberg ontstaan door het niet of niet deugdelijk verwijderen van ondergrondse obstakels (o.a. puin), worden door opdrachtgever aan Kouwenberg vergoed;
9. Tenzij anders schriftelijk overeengekomen draagt opdrachtgever voor zijn rekening en risico zorg voor:
  - a. Beschikbaarheid van voldoende werkwater op maximaal 40 meter vanaf de boorplaats(en);
  - b. Beschikbaarheid van overige noodzakelijke nutsvoorzieningen.
10. Kouwenberg gaat er vanuit in haar ontwerpen dat leidingen, buizen en kabels zich op een aangenomen aanlegdiepte bevindt(en) ingeval opdrachtgever dit niet expliciet (kan) aangeeft/aangeven. Ingeval deze aanname(n) bij de start van de uitvoering onjuist blijken te zijn, kunnen extra kosten ontstaan als gevolg van het dieper (moeten) aanleggen van putten en het noodzakelijk worden van maatregelen tegen inkalven. De kosten hiermee verbonden zullen ten laste van opdrachtgever zijn;
11. Ingeval van twijfel kan Kouwenberg voor rekening en risico van opdrachtgever vooraf proefsleuven maken om de werkelijke aanlegdiepte vast te stellen.

Artikel 14 – Ondergrondse hindernissen

1. Indien door hindernissen, zoals stenen, steenlagen (puin), hout, asbest en overige vervuilingen e.d., moeilijkheden ontstaan bij de uitvoering der werkzaamheden, zal Kouwenberg onverwijld contact opnemen met opdrachtgever voor overleg;
2. Indien opdrachtgever voortzetting der werkzaamheden verlangt, is opdrachtgever gehouden Kouwenberg de kosten van alle noodzakelijke voorzieningen – ook wanneer deze in opdracht van Kouwenberg door derden worden uitgevoerd – te vergoeden, daaronder begrepen de kosten de wachttijden, kosten van weekend c.q. overwerk en extra slijtage van materieel en verloren gegane materialen en overige extra bijkomende kosten. Kouwenberg is gerechtigd de (aanneem-)overeenkomst onverwijld buitenrechtelijk te ontbinden op het moment dat er zich ondergrondse onvoorziene moeilijkheidsfactoren bevinden;
3. De wachttijden welke verstrijken tijdens het overleg zijn voor rekening van opdrachtgever;
4. Indien opdrachtgever geen voortzetting der werkzaamheden verlangt alsmede indien voortzetting der werkzaamheden naar het oordeel van Kouwenberg hetzij door een geringe kans op succes hetzij door een te grote kans op het ontstaan van onevenredig hoge meerkosten niet verantwoord is, is de overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst van rechtswege ontbonden en is opdrachtgever verplicht tot vergoeding van alle door Kouwenberg gemaakte directe en indirecte kosten zonder winstopslag. Opdrachtgever kan in dat geval jegens Kouwenberg geen aanspraken geldend maken tot het vergoeden van kosten, schade(s) en dergelijke, door hem en/of derden gemaakt of geleden;
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing indien een (lagere)overheidsinstantie het werk stil legt c.q. stil zou leggen om welke reden dan ook buiten schuld van Kouwenberg om.

Artikel 15 – Grond/bodemonderzoek

Opdrachtgever zorgt ervoor dat Kouwenberg vóór aanvang van de werkzaamheden de beschikking heeft over een gedegen grond- of bodemonderzoeksrapport. Door middel van dit onderzoek wordt inzicht verkregen in de bodemopbouw ter plaatse van en over de lengte van het boortracé. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd op een afstand van 5 tot 10 meter uit het geplande tracé. Opdrachtgever maakt in het onderzoeksrapport melding van zogenaamde "No drill zones". Indien een dergelijk rapport niet beschikbaar is voor start van de werkzaamheden en dit naar oordeel van Kouwenberg noodzakelijk is zal Kouwenberg dit onderzoek laten uitvoeren voor rekening en risico van opdrachtgever.

Artikel 16 – Faciliteiten

1. Personeel van Kouwenberg zal, zonder dat hiervoor een vergoeding van Kouwenberg of zijn personeel wordt verlangd, gebruik kunnen maken van schaftruimte, was- kleed en toiletgelegenheid indien de duur van de werkzaamheden en de werkomstandigheden dit wenselijk achten. Indien voorzieningen als hiervoor beschreven worden vereist door de directie van het werk of door bevoegde instanties, zullen deze voor rekening en risico van de opdrachtgever door Kouwenberg worden verzorgd ingeval opdrachtgever dit na laat;
2. De benodigde ruimte om materialen op te slaan, keten en wagens te plaatsen door opdrachtgever zonder dat hieraan voor Kouwenberg kosten verbonden zijn, op of in de directe nabijheid van het werkterrein beschikbaar worden gesteld. Indien opdrachtgever zulks na laat zal Kouwenberg betreffende voorzieningen leveren voor rekening en risico van opdrachtgever;

3. Indien de omstandigheden dit noodzakelijk maken worden verkeerssignaleringen, terreinafsluitingen, terreinverlichting, bewaking en beveiliging door opdrachtgever verzorgd zonder doorberekening van kosten hiervoor aan Kouwenberg. Indien opdrachtgever zulks na laat zal Kouwenberg betreffende voorzieningen leveren voor rekening en risico van opdrachtgever.

Artikel 17 – Maken van ontwerpen en berekeningen

Kouwenberg maakt in opdracht van opdrachtgever berekeningen en/of ontwerpen en overhandigt de opdrachtgever een zogenaamd boorrapport. Indien een opdrachtgever Kouwenberg een opdracht verstrekt voor het vervaardigen van een boorrapport zal dit boorrapport enkel en alleen uitgaan van de door de opdrachtgever aan Kouwenberg verstrekte gegevens. Kouwenberg baseert haar rapport dan ook uitsluitend op de door de opdrachtgever verstrekte gegevens en Kouwenberg mag er gevoeglijk van uitgaan dat deze gegevens juist en volledig zijn. Kouwenberg is nimmer aansprakelijk voor welke schade dan ook, als gevolg van het opstellen van een foutief boorrapport, indien deze fouten te wijten zijn aan het door opdrachtgever verstrekken van onjuiste/onvolledige gegevens dan wel onvolledige/onjuiste informatie dan wel overige omstandigheden waarvan Kouwenberg niet kon of behoefde te weten. E.e.a. is van overeenkomstige toepassing voor ieder ander ontwerp en/of rapport vervaardigd door Kouwenberg ten behoeve van opdrachtgever. Zou al enige aansprakelijkheid voortvloeien, is artikel 7 van overeenkomstige toepassing. Ingeval opdrachtgever de werkzaamheden door een derde laat uitvoeren is Kouwenberg nimmer aansprakelijk mits de wet anders stelt.